

vozila. Vozač mora moći aktivirati kočni sistem sjedeći na mjestu za vozača, držeći pri tome barem jednu ruku na komandi upravljača u svrhu upravljanja skupom. Mora biti omogućeno postepeno mijenjanje kočnog dejstva, odnosno vozač mora u bilo kome trenutku imati mogućnost da djelujući na komandu dovoljno precizno podešava (povećava ili smanjuje) kočnu silu. Kočna sila mora biti ravnomjerno raspoređena na lijeve i desne točkove iste osovine.

- (11) Pri ispitivanju efikasnosti kočnog sistema skupa (motokultivator sa priključnim vozilom) na način opisan u stavu (9) člana 159.ovog Pravilnika mora biti postignuto usporjenje od najmanje 2,0 m/s².

Član 45.

- (1) Važeća klasifikacija primjenjivaće se na vozila koja su već registrovana u Bosni i Hercegovini, kao i na vozila koja će se prvi put registrovati, a u trenutku proizvodnje su prema istoj klasifikovana.
- (2) Nova klasifikacija koja je data u Prilogu 1. ovog pravilnika postaje prilog 6. Pravilnika o dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, o uređajima i opremi koju moraju imati vozila i o osnovnim uvjetima koje moraju ispunjavati uređaji i oprema u prometu na cestama i čini njegov sastavni dio, primjenjuje se na vozila koja se prvi put registruju u Bosni i Hercegovini, a u trenutku proizvodnje su prema njoj klasifikovana (podatak iz izjave o usklađenosti "COC dokument - Certificate of Conformity" dokumenta, odnosno potvrde proizvođača).
- (3) Nova klasifikacija iz stava (2) ovog člana primjenjuje se za sva vozila koja se prvi put registruju u Bosni i Hercegovini počevši od 01.11.2019. godine.
- (4) Klasifikacija iz stava (2) ovog člana primjenjuje se i na vozila kategorija R i S koja se prvi put registruju u Bosni i Hercegovini.

Član 46.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02-04-02-2-932/2019

28. marta 2019. godine
Sarajevo

Zamjenik ministra
Saša Dalipagić, s. r.

Prilog br. 1

KLASIFIKACIJA VOZILA

KLASIFIKACIJA VOZILA, TERMINI I DEFINICIJE

Ova klasifikacija vozila sadrži odredbe koje su u skladu sa aktima:

- Ekonomske komisije Ujedinjenih nacija za Europu (UNECE):
 - Konsolidovana (ujedinjena), rezolucija (odluka), o konstrukciji vozila Ekonomske komisije Ujedinjenih nacija za Europu (R.E.3), *Consolidated Resolution on the Construction of Vehicles (R.E.3)*
 - ECE pravilnik broj 36 o jedinstvenim odredbama o homologaciji velikih vozila za prijevoz putnika s obzirom na njihovu opću konstrukciju
 - ECE pravilnik broj 52 o jedinstvenim odredbama o homologaciji M2 i M3 vozila malog kapaciteta s obzirom na njihovu opću konstrukciju
 - ECE pravilnik broj 107 o jedinstvenim odredbama o homologaciji vozila kategorije

M2 i M3 s obzirom na njihovu opću konstrukciju

- Europske unije:
 - EU Uredbe:
 - **Uredba Europskog parlamenta i Vijeća, broj 167/2013 o homologaciji i nadzoru tržišta traktora za poljoprivredu i šumarstvo**
 - **Uredba Europskog parlamenta i Vijeća, broj 168/2013 o homologaciji i nadzoru tržišta vozila na dva ili tri točka i četverocikala**
 - EU Direktive:
 - **Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća, broj 2007/46/EZ o uspostavi okvira za homologaciju motornih vozila i njihovih prikolica te sistema, sastavnih dijelova i zasebnih tehničkih jedinica namijenjenih za takva vozila**
 - Bosne i Hercegovine:
 - **Zakon o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini**
 - **Pravilnik o dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, o uređajima i opremi koju moraju imati vozila i o osnovnim uvjetima koje moraju ispunjavati uređaji i oprema u saobraćaju na putevima**
 - **BAS ISO 3833:2003-Cestovna vozila-Tipovi-Termini i definicije**

1. MOTOCIKLI, TRICIKL I ČETVEROCIKLI

Vozila kategorije L: motorna vozila na dva ili tri točka, kao i četverocikli.

Dvostruki točkovi: podrazumijeva dva točka ugrađena na istu osovinu koji se smatraju jednim točkom, pri čemu je udaljenost središta njihovih područja dodira s tlom jednaka ili manja od 460 mm;

Vozila kategorije L se dijele u sljedeće kategorije, potkategorije i pot-potkategorije:

Kategorija	Naziv kategorije	Opći kriteriji za razvrstavanje
L1e-L7e	Sva vozila kategorije L	(1) dužina ≤ 4 000 mm ili ≤ 3 000 mm za vozilo L6e-B ili ≤ 3 700 mm za vozilo L7e-C, i (2) širina ≤ 2 000 mm ili ≤ 1 000 mm za vozilo L1e ili ≤ 1 500 mm za vozilo L6e-B ili L7e-C i (3) visina ≤ 2 500 mm
Kategorija	Naziv kategorije	Opći kriteriji za razvrstavanje
L1e	Moped	(4) dva točka i motorni pogon i (5) radna zapremina motora ≤ 50 cm ³ , ako je dio konfiguracije pogona vozila motor s unutarnjim sagorijevanjem s vanjskim izvorom paljenja, i (6) najveća konstrukcijski određena brzina vozila ≤ 45 km/h, i (7) najveća trajna nazivna ili neto snaga ⁽¹⁾ ≤ 4 000 W, i (8) najveća dozvoljena masa = najveća tehnički dozvoljena masa deklarirana od strane proizvođača ili manja od nje u skladu sa propisima u BiH, i
Potkategorije	Naziv potkategorije	Dodatni kriteriji za razvrstavanje u potkategorije
L1e-A	Moped niskih performansi	(9) bicikli, konstruisani za upotrebu pedala, opremljeni pomoćnim pogonom, čija je glavna namjena pomoći pri pogonu na pedale, i (10) doprinos (izlazna snaga), pomoćnog pogonskog agregata se prekida pri brzini vozila ≤ 25 km/h, i (11) najveća trajna nazivna ili neto snaga ⁽¹⁾ ≤ 1 000 W, a u slučaju elektromotora kao pomoćnog pogonskog agregata najveća trajna nazivna snaga > 250 W i ≤ 1 000 W, i (12) bicikl s motorom s tri ili četiri točka, koji

		ispunjava posebne dodatne kriterije za razvrstavanje u potkategorije od (9) do (11), smatra se tehnički ekvivalentom vozilu L1e-A na dva točka.
L1e-B	Moped	(9) sva druga vozila kategorije L1e, koje nije moguće razvrstati u skladu s kriterijima od (9) do (12) za vozilo L1e-A.
Kategorija	Naziv kategorije	Opći kriteriji za razvrstavanje
L2e	Laki tricikl- Moped na tri točka	(4) tri točka i motorni pogon, i (5) radna zapremina motora ≤ 50 i cm^3 , ako je dio konfiguracije pogona vozila motor s unutarnjim sagorijevanjem s vanjskim izvorom paljenja, odnosno ≤ 500 cm^3 u slučaju motora sa samopaljenjem, i (6) najveća konstrukcijski određena brzina vozila ≤ 45 km/h , i (7) najveća trajna nazivna ili neto snaga ⁽¹⁾ $\leq 4\,000$ W, i (8) masa vozila u voznom stanju ≤ 270 kg, i (9) opremljen najviše sa dva sjedišta, uključujući sjedište vozača, i
Potkategorije	Naziv potkategorije	Dodatni kriteriji za razvrstavanje u potkategorije
L2e-P	Putnički laki tricikl-putnički moped na tri točka	(10) vozilo L2e osim vozila koja ispunjavaju posebne kriterije za razvrstavanje u potkategoriju L2e-U.
L2e-U	Teretni laki tricikl-teretni moped na tri točka	(10) isključivo konstruiran za prijevoz tereta s otvorenom ili zatvorenom, pretežno ravnom i vodoravnom površinom za utovar, koji ispunjava sljedeće kriterije: (a) dužina tovarnog prostora X širina tovarnog prostora $\geq 0,3$ X dužina vozila X širina vozila, ili (b) površina tovarnog prostora, kako je određena gore, koja se upotrebljava za ugradnju mašina i/ili opreme, i (c) sa tovarnim prostorom koji je krutom pregradom odvojeno od prostora za putnike, i (d) površina tovarnog prostora može prenositi najmanju zapreminu koja odgovara kocki sa stranicom od 600 mm.
Kategorija	Naziv kategorije	Opći kriteriji za razvrstavanje
L3e ⁽²⁾	Motocikl	(4) dva točka i motorni pogon, i (5) najveća dozvoljena masa = najveća tehnički dozvoljena masa deklarirana od strane proizvođača ili manja od nje u skladu sa propisima u BiH, i (6) vozilo na dva točka koje ne može biti razvrstano kao vozilo kategorije L1e.
Potkategorije	Naziv potkategorije	Dodatni kriteriji za razvrstavanje u potkategorije
L3e-A1	Motocikl male snage	(7) radna zapremina motora ≤ 125 cm^3 , i (8) najveća trajna nazivna ili neto snaga ⁽¹⁾ ≤ 11 kW, i (9) omjer snaga ⁽¹⁾ /masa vozila u voznom stanju $\leq 0,1$ kW/kg.
L3e-A2	Motocikl srednje snage	(7) najveća trajna nazivna ili neto snaga ⁽¹⁾ ≤ 35 kW, i (8) omjer snaga ⁽¹⁾ /masa vozila u voznom stanju $\leq 0,2$ kW/kg, i (9) nije izvedeno iz vozila sa motorom snage veće od njegove dvostruke snage ⁽¹⁾ , i (10) vozilo L3e koje se ne može razvrstati prema dodatnim kriterijima (7), (8) i (9) vozila L3e-A1 za razvrstavanje u potkategorije.
L3e-A3	Motocikl velike snage	(7) sva druga vozila L3e, koje nije moguće razvrstati u potkategorije L3e-A1 ili L3e-A2.
Pot-potkategorija	Naziv pot-potkategorije	Dodatni kriteriji za razvrstavanje u pot-potkategorije vozila L3e-A1 L3e-A2 ili L3e-A3
L3e-Ax E (x=1, 2 ili 3)	Motocikl "Enduro"	(a) visina sjedišta ≥ 900 mm, i (b) najmanja udaljenost od tla (klirens) ≥ 310 mm, i (c) ukupni omjer prijenosa u najvišem stepenu prijenosa (primarni omjer prijenosa $\times$ sekundarni omjer prijenosa u najvišem stepenu

		prijenosa $\times$ konačni prenosni omjer pogona) $\geq 6,0$ i (d) masa vozila u voznom stanju uvećana za masu pogonskih baterija (akumulatora), u slučaju električnog ili hibridnog električnog pogona ≤ 140 kg, i (e) nema sjedišta za putnika.
L3e-AxT (x=1, 2 ili 3)	Motocikl "Trial"	(a) visina sjedišta ≤ 700 mm, i (b) najmanja udaljenost od tla (klirens) ≥ 280 mm i (c) kapacitet rezervoara za gorivo ≤ 4 litre, i (d) ukupni omjer prijenosa u najvišem stepenu prijenosa (primarni omjer prijenosa $\times$ sekundarni omjer prijenosa u najvišem stepenu prijenosa $\times$ konačni prenosni omjer pogona) $\geq 7,5$ i (e) masa vozila u voznom stanju ≤ 100 kg i (f) nema sjedišta za putnika.
Kategorija	Naziv kategorije	Opći kriteriji za razvrstavanje
L4e	Motocikl sa bočnom prikolicom	(4) na osnovu vozila, koje ispunjava kriterije za razvrstavanje u kategoriju i potkategorije vozila L3e, i (5) osnovno vozilo na motorni pogon opremljeno jednom bočnom prikolicom, i (6) najviše četiri sjedišta, uključujući sjedišta vozača, i (7) najviše dva sjedišta za putnike u bočnoj prikolici, i (8) najveća dozvoljena masa = najveća tehnički dozvoljena masa deklarirana od strane proizvođača ili manja od nje u skladu sa propisima u BiH.
Kategorija	Naziv kategorije	Opći kriteriji za razvrstavanje
L5e	Tricikl	(4) tri točka i motorni pogon, i (5) masa vozila u voznom stanju $\leq 1\,000$ kg, i (6) vozilo na tri točka koje ne može biti razvrstano kao vozilo L2e, i
Potkategorije	Naziv potkategorije	Dodatni kriteriji za razvrstavanje u potkategorije
L5e-A	Putnički tricikl	(7) vozilo L5e drukčije od onih koja ispunjavaju posebne kriterije za razvrstavanje za vozilo L5e-B, i (8) s najviše pet sjedišta uključujući sjedište vozača.
L5e-B	Teretni tricikl	(7) konstruirano za prijevoz tereta sa zatvorenim prostorom za smještaj vozača i putnika kome se može pristupiti sa najviše tri strane, i (8) opremljeno najviše sa dva sjedišta uključujući sjedište vozača, i (9) isključivo konstruirano za prijevoz tereta s otvorenom ili zatvorenom, pretežno ravnom i vodoravnom površinom za utovar, koje ispunjava sljedeće kriterije: (a) dužina tovarnog prostora X širina tovarnog prostora $\geq 0,3$ X dužina vozila X širina vozila, ili (b) površina tovarnog prostora, kako je određena gore, koja se upotrebljava za ugradnju mašina i/ili opreme, i (c) sa tovarnim prostorom koji je krutom pregradom odvojen od prostora za putnike, i (d) površina tovarnog prostora koja može prenositi najmanju zapreminu koja odgovara kocki sa stranicom od 600 mm.
Kategorija	Naziv kategorije	Opći kriteriji za razvrstavanje
L6e	Laki četverocikl	(4) četiri točka i motorni pogon, i (5) najveća konstrukcijski određena brzina vozila ≤ 45 km/h , i (6) masa vozila u voznom stanju ≤ 425 kg, i (7) radna zapremina motora ≤ 50 cm^3 , ako je motor s unutarnjim sagorijevanjem s vanjskim izvorom paljenja, odnosno ≤ 500 cm^3 ako je motor sa samopaljenjem dio pogonskog sistema vozila, i (8) opremljen najviše sa dva sjedišta, uključujući sjedište vozača, i
Potkategorije	Naziv potkategorije	Dodatni kriteriji za razvrstavanje u potkategorije
L6e-A	Laki četverocikl	(9) vozilo L6e koje ne ispunjava posebne zahtjeve za razvrstavanje za vozilo L6e-B, i

		(10) najveća trajna nazivna ili neto snaga ⁽¹⁾ ≤ 4 000 W.
L6e-B	Zatvoreni laki četverocikl	(9) zatvoren prostor za vozača i putnike dostupan s najviše tri strane, i (10) najveća trajna nazivna ili neto snaga ⁽¹⁾ ≤ 6 000 W, i
Pot-potkategorije	Naziv pot-potkategorije	Dodatni kriteriji za razvrstavanje u pot-potkategorije osim kriterija za potkategoriju vozila L6e-BU
L6e-BP	Putnički zatvoreni laki četverocikl	(11) vozilo L6e-B uglavnom konstruisano za prijevoz putnika, i (12) vozilo L6e-B drukčije od onih koja ispunjavaju posebne kriterije za razvrstavanje za vozilo L6e-BU.
L6e-BU	Teretni zatvoreni laki četverocikl	(11) isključivo konstruisano za prijevoz tereta s otvorenom ili zatvorenom, pretežno ravnom i vodoravnom površinom za utovar, koje ispunjava sljedeće kriterije: a) dužina ¹ tovarnog prostora x širina ¹ tovarnog prostora ≥ 0,3 x dužina ¹ vozila x širina ¹ vozila ili b) površina tovarnog prostora, kako je određena gore, koja se upotrebljava za ugradnju mašina i/ili opreme, i c) tovarni prostor krutom pregradom odvojen od prostora za putnike, i d) površina tovarnog prostora koja može prenositi najmanju zapreminu koja odgovara kocki sa stranicom od 600 mm.
Kategorija	Naziv kategorije	Opći kriteriji za razvrstavanje
L7e	Četverocikl	(4) četiri točka i motorni pogon, i (5) masa vozila u voznom stanju: (a) ≤ 450 kg, u slučaju vozila namijenjenog za prijevoz putnika, (b) ≤ 600 kg, u slučaju vozila namijenjenog za prijevoz tereta, i (6) vozilo L7e koje ne može biti razvrstano kao vozilo L6e, i
Potkategorije	Naziv potkategorije	Dodatni kriteriji za razvrstavanje u potkategorije
L7e-A	Četverocikl	(7) vozilo L7e koje ne ispunjava posebne zahtjeve za razvrstavanje za vozilo L7e-B ili L7e-C, i (8) vozilo konstruisano samo za prijevoz putnika, i (9) najveća trajna nazivna ili neto snaga ⁽¹⁾ ≤ 15 kW, i
Pot-potkategorije	Naziv pot-potkategorije	Dodatni kriteriji za razvrstavanje u pot-potkategoriju
L7e-A1	Četverocikl A1	(10) najviše dva sjedišta u obliku sedla ⁽³⁾ , uključujući sjedište za vozača, i (11) ručka za upravljanje
L7e-A2	Četverocikl A2	(10) vozilo L7e-A koje ne ispunjava posebne zahtjeve za razvrstavanje za vozilo L7e-A1, i (11) najviše dva sjedišta koja nisu u obliku sedla ⁽³⁾ , uključujući sjedište za vozača.
Potkategorije	Naziv potkategorije	Dodatni kriteriji za razvrstavanje u potkategorije
L7e-B	Terenski četverocikl	(7) vozilo L7e koje ne ispunjava posebne zahtjeve za razvrstavanje za vozilo L7e-C, i (8) klirens ≥ 180 mm, i
Pot-potkategorije	Naziv pot-potkategorije	Dodatni kriteriji za razvrstavanje u pot-potkategoriju
L7e-B1	Terenski četverocikl B1	(9) najviše dva sjedišta u obliku sedla, uključujući sjedište za vozača, i (10) opremljeno ručkom za upravljanje, i (11) najveća konstrukcijski određena brzina ≤ 90 km/h, i (12) omjer razmaka osovine i klirensa ≤ 6.
L7e-B2	Terenski četverocikl B2	(9) vozilo L7e-B, koje se ne može razvrstati u pot-potkategoriju L7e-B1, i (10) najviše tri sjedišta koja nisu u obliku sedla od kojih su dva postavljena uporedno, uključujući sjedište za vozača, i (11) najveća trajna nazivna ili neto snaga ⁽¹⁾ ≤ 15 kW, i (12) omjer razmaka osovine i klirensa ≤ 8.
Potkategorije	Naziv potkategorije	Dodatni kriteriji za razvrstavanje u potkategorije

L7e-C	Zatvoreni četverocikl	(7) vozilo L7e koje ne ispunjava posebne zahtjeve za razvrstavanje za vozilo L7e-B, i (8) najveća trajna nazivna ili neto snaga ⁽¹⁾ ≤ 15 kW, i (9) najveća konstrukcijski određena brzina ≤ 90 km/h, i (10) zatvoren prostor za vozača i putnike dostupan s najviše tri strane, i
Pot-potkategorije	Naziv pot-potkategorije	Dodatni kriteriji za razvrstavanje u pot-potkategorije osim kriterija za potkategoriju vozila L7e-C
L7e-CP	Putnički zatvoreni četverocikl	(11) vozilo L7e-C koje ne ispunjava posebne zahtjeve za razvrstavanje u pot-potkategorije L7e-CU, i (12) najviše četiri sjedišta koja nemaju oblik sedla, uključujući sjedište za vozača.
L7e-CU	Teretni zatvoreni četverocikl	(11) isključivo konstruisano za prijevoz tereta s otvorenom ili zatvorenom, pretežno ravnom i vodoravnom površinom za utovar, koje ispunjava sljedeće kriterije: a) dužina ¹ tovarnog prostora x širina ¹ tovarnog prostora ≥ 0,3 x dužina ¹ vozila x širina ¹ vozila ili b) površina tovarnog prostora, kako je određena gore, koja se upotrebljava za ugradnju mašina i/ili opreme, i c) tovarni prostor krutom pregradom odvojen od prostora za putnike, i d) površina tovarnog prostora koja može prenositi najmanju zapreminu koja odgovara kocki sa stranicom od 600 mm, i (12) najviše dva sjedišta koja nemaju oblik sedla uključujući sjedište za vozača.

Napomene:

(¹) Granične vrijednosti za snagu zasnivaju se na najvećoj neprekidnoj nazivnoj snazi za vozila na električni pogon i najvećoj neto snazi za vozila pogonjena motorom s unutarnjim sagorijevanjem.

Pod masom se podrazumijeva masa vozila u voznom stanju.

Masa vozila u voznom stanju označava masu neopterećenog vozila spremnog za uobičajenu upotrebu i uključuje masu:

- tehničkih tečnosti;
- standardne opreme;
- goriva u rezervoarima napunjenim najmanje do 90% njihovog kapaciteta;

o ako se za pogon koristi mješavina gorivo/ulje uključuje se masa mješavine, osim u slučaju gdje su gorivo i ulje smješteni odvojeno kada se uključuje samo masa goriva,

o ako se za pogon koristi gasno gorivo (u gasovitoj ili tečnoj fazi), ili komprimovani vazduh može se za masu goriva usvojiti 0 kg;

- nadgradnje, kabine, vrata;
- stakala, vučnog uređaja, rezervnog točka i alata.

Masa vozila u voznom stanju ne uključuje:

- masu vozača (75 kg), i putnika (65 kg);
- masu uređaja i opreme ugrađene u tovari prostor (platformu);
- masu pogonskih baterija (akumulatora), u slučaju električnih ili hibridnih električnih vozila;
- masu sistema za napajanje gasnim gorivom i rezervoara za njegovo skladištenje, u slučaju pogona na jednu, dvije ili više vrsta goriva;
- masu rezervoara za skladištenje komprimovanog vazduha, u slučaju pogona komprimovanim vazduhom.

(²) Daljnje klasificiranje vozila L3e prema tome je li njegova konstrukcijska brzina vozila manja ili jednaka 130 km/h ili veća od 130 km/h nezavisno je o njegovom daljnjem klasificiranju prema radnom učinku pogona u razrede L3e-A1 (kod kojih vjerovatno nije moguće postići brzinu od 130 km/h), L3e-A2 ili L3e-A3.

(³) Sedlo-oblik sjedišta na kojem se sjedi u položaju za "jahanje".

2. VOZILA ZA PRIJEVOZ PUTNIKA

Kategorija M: motorno vozilo na najmanje četiri točka konstruisano i namijenjeno prvenstveno za prijevoz putnika i njihovog prtljaga.

Vozila kategorije M se dijele u tri grupe:

Kategorija	Naziv kategorije	Opći kriteriji za razvrstavanje
M1	Putnički automobil	vozila namijenjena za prijevoz putnika koja, osim sjedišta vozača, imaju najviše osam sjedišta.

M2	Autobus	vozila namijenjena za prijevoz putnika koja, osim sjedišta vozača, imaju više od osam sjedišta i čija najveća dozvoljena masa nije veća od 5 tona.
M3	Autobus	vozila namijenjena za prijevoz putnika koja, osim sjedišta vozača, imaju više od osam sjedišta i čija je najveća dozvoljena masa veća od 5 tona.

Vozila kategorije M2 i M3 se dijele u dvije podkategorije:

Kategorija	Naziv potkategorije	Naziv klase	Opći kriteriji za razvrstavanje
M2 i M3	Veliki autobusi - vozila koja prijevoze više od 22 putnika ne računajući vozača	Klasa I	(gradski autobus), vozilo ima sjedišta i prostor za putnike koji stoje i koji dopušta intenzivno kretanje putnika.
		Klasa II	(međugradski autobus), vozilo je uglavnom konstruisano za putnike koji sjede, ali ima mogućnost za prijevoz putnika koji stoje u prolazu između sjedišta i/ili u prostoru za stajanje koji ne prelazi širinu prostora dva dupla sjedišta.
		Klasa III	(turistički autobus), vozilo konstruisano isključivo za putnike koji sjede.
	Mali autobusi - vozila za prijevoz do 22 putnika ne računajući vozača	Klasa A	vozila konstruisana za prijevoz putnika koji stoje, a imaju i sjedišta.
		Klasa B	vozila nisu konstruisana za prijevoz putnika koji stoje.

3. TERETNA MOTORNA VOZILA

Kategorija N: motorno vozilo na najmanje četiri točka konstruisano i namijenjeno prvenstveno za prijevoz tereta.

Vozila kategorije N se dijele u tri grupe:

Kategorija	Naziv kategorije	Opći kriteriji za razvrstavanje
N1	Teretno vozilo	vozila namijenjena za prijevoz tereta, čija najveća dozvoljena masa nije veća od 3,5 tona ($\leq 3,5$ tona).
N2	Teretno vozilo	vozila namijenjena za prijevoz tereta, čija najveća dozvoljena masa prelazi 3,5 tona, ali nije veća od 12 tona ($> 3,5$ tona i ≤ 12 tona).
N3	Teretno vozilo	vozila namijenjena za prijevoz tereta, čija najveća dozvoljena masa prelazi 12 tona (> 12 tona).

Kriteriji za razvrstavanje vozila u kategoriju N se nalaze u Dodatku 3.

4. PRIKLJUČNA VOZILA

Kategorija O: vozilo na točkovima bez pogonskog agregata koje je konstruisano i osposobljeno za priključenje uz motorno vozilo (L,M, N), i namjenjeno za prijevoz lica ili/i tereta ili vršenje određenog rada, ili za smještaj lica.

Vozila kategorije O se dijele u četiri grupe:

Kategorija	Naziv kategorije	Opći kriteriji za razvrstavanje
O1	Priključno vozilo	priključna vozila čija najveća dozvoljena masa nije veća od 0,75 tona ($\leq 0,75$ tona).
O2		priključna vozila čija najveća dozvoljena masa prelazi 0,75 tona, ali nije veća od 3,5 tona, ($> 0,75$ tona i $\leq 3,5$ tona).
O3		priključna vozila čija najveća dozvoljena masa prelazi 3,5 tona, ali nije veća od 10 tona, ($> 3,5$ tona i ≤ 10 tona).
O4		priključna vozila čija najveća dozvoljena masa prelazi 10 tona (> 10 tona).

5. TRAKTORI

Traktor je motorno vozilo na točkovima za poljoprivredu ili šumarstvo, koje ima najmanje dvije osovine i čija najveća konstruktivna brzina nije manja od 6 km/h, a čija je glavna funkcija u njegovoj vučnoj snazi i koje je po konstrukciji hodnog sistema, uređajima i opremi namjenjeno da vuče, gura, nosi, odnosno pogoni u kretanju ili mjestu priključne uređaje, oruđa i mašine za obavljanje određenih radova u poljoprivredi ili šumarstvu, ili da vuče priključna vozila, i koje se može prilagoditi da nosi teret pri radu u poljoprivredi ili šumarstvu, i može biti opremljeno sa jednim ili više sjedišta za putnike.

Traktori se dijele u dvije grupe:

- traktori na točkovima-kategorija T i

- traktori na gusjenicama-kategorija C

5.1. TRAKTORI NA TOČKOVIMA

Kategorija T: obuhvata sve traktore na točkovima. Svaka kategorija traktora na točkovima dopunjena je na kraju indeksom "a" ili "b" u skladu s konstrukcijski određenom brzinom:

- "a" za traktore na točkovima s najvećom konstrukcijski određenom brzinom manjom ili jednakom 40 km/h;
- "b" za traktore na točkovima s najvećom konstrukcijski određenom brzinom većom od 40 km/h.

Vozila kategorije T se dijele u četiri grupe:

Kategorija	Naziv kategorije	Opći kriteriji za razvrstavanje
T1	Traktor na točkovima	traktori na točkovima, s razmakom točkova na osovini najbližoj vozaču jednakim ili većim od 1150 mm, mase neopterećenog traktora u voznom stanju veće od 600 kg i klirensa koji nije veći od 1000 mm.
T2		traktori na točkovima, s razmakom točkova manjim od 1150 mm, mase neopterećenog traktora u voznom stanju veće od 600 kg i klirensa koji nije veći od 600 mm; kad je omjer visine težišta traktora (mjereno od tla), i srednje vrijednosti razmaka točkova svake osovine veći od 0,90, najveća konstrukcijska brzina je ograničena na 30 km/h.
T3		traktori na točkovima s masom neopterećenog traktora u voznom stanju koja nije veća od 600 kg.
T4	Traktor na točkovima	traktori na točkovima s posebnom namjenom:
		kategorija T4.1 (traktori s velikim klirensom), obuhvata traktore konstruisane za rad s visoko naraslim kulturama kao što su biljke vinove loze. Oni imaju uzdignutu šasiju ili dio šasije što im omogućava kretanje prema naprijed uporedno s biljnim usjevom s lijevim i desnim točkovima sa svake strane jednog ili više redova usjeva.
		T4.1 Namijenjeni su za uređaje i opremu za prenošenje ili obradu koji se mogu pričvrstiti srijeda, između osovine, pozadi ili na platformu. Kada je traktor u radnom položaju, klirens okomito na red s usjevima je veći od 1000 mm. Ako je omjer visine težišta traktora mjereno od tla, pri upotrebi uobičajenih guma, i srednje vrijednosti razmaka točkova svake osovine veći od 0,90, najveća konstrukcijska brzina ne smije premašiti 30 km/h.
		T4.2 kategorija T4.2 (vrlo široki traktori), obuhvata traktore za koje su karakteristične široke dimenzije i prvenstveno su namijenjeni za obrađivanje velikih poljoprivrednih površina.
	T4.3	kategorija T4.3 (traktori s malim klirensom), obuhvata traktore s pogonom na četiri točka čija je priključna oprema namijenjena za upotrebu u poljoprivredi ili šumarstvu i koji su značajni po nosećem okviru, i opremljeni s jednim ili više (izlaznih), priključnih pogonskih vratila, čija najveća dozvoljena masa nije veća od 10 tona, kod kojih je omjer te mase i najveće mase neopterećenog vozila u voznom stanju manji od 2,5, i imaju težište, izmjereno od tla pri upotrebi uobičajenih guma, na visini manjoj od 850 mm.

5.2. TRAKTORI NA GUSJENICAMA

Kategorija C: obuhvata traktore na gusjenicama koji su pogonjeni beskrajinim gusjenicama ili kombinacijom točkova i beskrajinih gusjenica, s potkategorijama određenim analogno kategoriji T1-T4.

6. PRIKLJUČNA VOZILA ZA TRAKTORE (TRAKTORSKE PRIKOLICE)

Kategorija R (teretno priključno vozilo traktora): je priključno vozilo traktora namijenjeno prvenstveno za prijevoz tereta. Svaka kategorija traktorske prikolice dopunjena je na

kraju indeksom "a" ili "b", u skladu s njezinom konstrukcijski određenom brzinom:

- "a" za prikolice s najvećom konstrukcijski određenom brzinom manjom ili jednakom 40 km/h;
- "b" za prikolice s najvećom konstrukcijski određenom brzinom većom od 40 km/h.

Vozila kategorije R se razvrstavaju:

Kategorija	Naziv kategorije	Opći kriteriji za razvrstavanje
R1	Priključno vozilo za traktore (traktorske prikolice)	priključna vozila za traktore kod kojih zbir najvećih dozvoljenih osovinskih opterećenja ne prelazi 1,5 tona.
R2		priključna vozila za traktore kod kojih zbir najvećih dozvoljenih osovinskih opterećenja prelazi 1,5 tona, ali nije veći od 3,5 tona.
R3		priključna vozila za traktore kod kojih zbir najvećih dozvoljenih osovinskih opterećenja prelazi 3,5 tona, ali nije veći od 21 tona.
R4		priključna vozila za traktore kod kojih zbir najvećih dozvoljenih osovinskih opterećenja prelazi 21 tona.

7. PRIKLJUČNA VUČENA OPREMA (ZA TRAKTORE)

Kategorija S (priključna vučena oprema traktora): je priključno vozilo traktora namijenjeno prvenstveno za vršenje rada u poljoprivredi ili šumarstvu.

Svaka kategorija priključnu vučenu opremu dopunjena je na kraju indeksom "a" ili "b" u skladu s njezinom konstrukcijski određenom brzinom:

- "a" za priključnu vučenu opremu s najvećom konstrukcijski određenom brzinom manjom ili jednakom 40 km/h;
- "b" za priključnu vučenu opremu s najvećom konstrukcijski određenom brzinom većom od 40 km/h.

Vozila kategorije S se dijele u dvije grupe:

Kategorija	Naziv kategorije	Opći kriteriji za razvrstavanje
S1	Priključna vučena	priključna vučena oprema kod koje zbir najvećih dozvoljenih osovinskih opterećenja ne prelazi 3,5 tona.
S2	oprema (za traktore)	priključna vučena oprema kod koje zbir najvećih dozvoljenih osovinskih opterećenja prelazi 3,5 tona.

8. TERENSKA VOZILA (DODATNO RAZVRSTAVANJE VOZILA)

Kategorija G: terenska vozila (*Off-Road Vehicles*), su vozila kategorije M ili N i imaju posebne tehničke karakteristike koje omogućavaju vožnju izvan kategorisanih cesta. Za te potkategorije vozila mora se dodati slovo "G" kao sufiks slovnobrojčanoj oznaci kategorije vozila.

Kriteriji za razvrstavanje vozila u potkategoriju terenskih vozila

I. Vozila kategorija M1 ili N1 razvrstavaju se u potkategoriju terenskih vozila ako istovremeno zadovoljavaju sljedeće uvjete:

- (a) najmanje jedna prednja i najmanje jedna zadnja osovina su izvedene za istovremeni pogon, bez obzira može li se jedna osovina isključiti;
- (b) ugrađen je najmanje jedan mehanizam za blokiranje diferencijala ili mehanizam sa sličnim dejstvom;
- (c) mogu, bez priključnog vozila, savladati uspon od najmanje 25%;
- (d) zadovoljavaju najmanje pet od sljedećih šest zahtjeva:
 - 1. prednji prilazni ugao mora biti najmanje 25 stepeni;
 - 2. zadnji prilazni ugao mora biti najmanje 20 stepeni;
 - 3. ugao prepreke mora biti najmanje 20 stepeni;

- 4. najmanja visina iznad površine (klirens), ispod prednje osovine mora biti najmanje 180 mm;
- 5. klirens ispod zadnje osovine mora biti najmanje 180 mm;
- 6. klirens između osovina mora biti najmanje 200 mm.

II. Vozila kategorija M2, N2 ili M3, čija najveća dozvoljena masa ne prelazi 12 tona, smatraju se terenskim vozilima ako zadovoljavaju uvjete propisane u tački (a), ili uvjete propisane u obje tačke (b) i (c):

- (a) Imaju pogon na sve točkove (osovine), bez obzira može li se jedna ili više pogonskih osovina isključiti;
- (b)
 - 1. najmanje jedna prednja i najmanje jedna zadnja osovina su konstruisane za istovremeni pogon, bez obzira može li se jedna pogonska osovina isključiti;
 - 2. ugrađen je najmanje jedan mehanizam za blokiranje diferencijala ili mehanizam sa sličnim dejstvom;
 - 3. mogu bez priključnog vozila savladati uspon od najmanje 25%; i
- (c) zadovoljavati najmanje pet od ovih šest zahtjeva ako njihova najveća dozvoljena masa ne prelazi 7,5 tona, a najmanje četiri ako njihova najveća dozvoljena masa prelazi 7,5 tona:
 - 1. prednji prilazni ugao mora biti najmanje 25 stepeni;
 - 2. zadnji prilazni ugao mora biti najmanje 25 stepeni;
 - 3. ugao prepreke mora biti najmanje 25 stepeni;
 - 4. klirens ispod prednje osovine mora biti najmanje 250 mm;
 - 5. klirens između osovina mora biti najmanje 300 mm;
 - 6. klirens ispod zadnje osovine mora biti najmanje 250 mm.

III. Vozila M3 ili N3 čija najveća dozvoljena masa prelazi 12 tona smatraju se terenskim vozilima ako zadovoljavaju uvjete propisane u tački (a), ili uvjete propisane u obe tačke (b) i (c):

- (a) imaju pogon na sve točkove (osovine), bez obzira može li se jedna ili više pogonskih osovina isključiti;
- (b)
 - 1. najmanje pola osovina (ili dvije od tri osovine u slučaju vozila s tri osovine i tri od pet u slučaju vozila s pet osovina), je konstruisano za istovremeni pogon, bez obzira može li se jedna pogonska osovina isključiti;
 - 2. ugrađen je najmanje jedan mehanizam za blokiranje diferencijala ili mehanizam sa sličnim dejstvom;
 - 3. mogu bez priključnog vozila savladati uspon od najmanje 25%; i
- (c) zadovoljavati najmanje četiri od ovih šest zahtjeva:
 - 1. prednji prilazni ugao mora biti najmanje 25 stepeni;
 - 2. zadnji prilazni ugao mora biti najmanje 25 stepeni;
 - 3. ugao prepreke mora biti najmanje 25 stepeni;
 - 4. klirens ispod prednje osovine mora biti najmanje 250 mm;
 - 5. klirens između osovina mora biti najmanje 300 mm;

6. klirens ispod zadnje osovine mora biti najmanje 250 mm.

Postupak za provjeru usklađenosti s geometrijskim zahtjevima iz ovog odjeljka propisan je u Dodatku 4.

9. VOZILA SPECIJALNE (POSEBNE) NAMJENE

Vozila za specijalne namjene: vozila kategorija M, N ili O za izvođenje posebnih funkcija sa posebno uređenom karoserijom i/ili snabdjeveno uređajima i opremom za izvođenje tih posebnih funkcija.

U specijalna vozila se ubrajaju:

Vozila specijalne namjene se razvrstavaju u:

Naziv specijalnog vozila	Kodna oznaka specijalnog vozila	Definicija specijalnog vozila
Motorno vozilo za stanovanje	SA	Vozilo kategorije M s prostorom za stanovanje koje sadrži najmanje sljedeću opremu: (a) sto i sjedišta; (b) opremu prilagođenu za spavanje koja može biti izvedena korištenjem sjedišta; (c) kuhinjsku opremu; (d) opremu za smještaj prtljaga. Ova oprema mora biti čvrsto pričvršćena u prostoru za stanovanje. Međutim, sto može biti izveden tako da je jednostavno uklonjiv.
Blindirano vozilo	SB	Vozilo namijenjeno zaštiti putnika i/ili tereta koji se prijevoze, opremljeno oplatom neprobojnom za metke.
Vozilo hitne pomoći	SC	Vozilo kategorije M, namijenjeno za prijevoz bolesnih ili povrijeđenih osoba i koje je posebno opremljeno za tu namjenu.
Pogrebno vozilo	SD	Vozilo kategorije M namijenjeno za prijevoz posmrtnih ostataka i koje je posebno opremljeno za tu namjenu.
Vozilo prilagođeno za invalidska kolica	SH	Vozilo kategorije M1 proizvedeno ili posebno prepravljeno za smještaj jedne ili više osoba u invalidskim kolicima pri prijevozu cestom.
Kamp prikolica	SE	Vozilo kategorije O prema definiciji u tački 3.2.1.3. standarda ISO 3833:1977.
Auto dizalice	SF	Vozilo kategorije N3 koje nije opremljeno za prijevoz tereta, opremljeno dizalicom čiji je moment dizanja jednak ili veći od 400 kNm.
Ostala vozila posebne namjene	SG	Vozilo posebne namjene koje nije obuhvaćeno niti jednom definicijom iz ovog odjeljka.
Potporna kolica	SJ	Vozilo kategorije O opremljeno sedlom za oslanjanje poluprikolice tako da istu pretvara u prikolicu.
Priključno vozilo za vangabaritne terete	SK	Vozilo kategorije O4 namijenjeno za prijevoz nedjeljivih tereta koji zbog njihovih dimenzija podliježu ograničenjima u pogledu učestvovanja u saobraćaju na putevima. Pod ovim nazivom su obuhvaćene i hidraulične modularne prikolice bez obzira na broj modula.
Motorno vozilo za vangabaritne terete	SL	teglač ili vučno vozilo kategorije N3 koje zadovoljava sljedeće uvjete: (a) ima više od dvije osovine i barem polovina osovine (u slučaju vozila s tri osovine dvije od tri, a u slučaju vozila s pet osovine tri od pet), koje su konstruisane da budu pogonjene istovremeno, bez obzira na to može li se jedna pogonska osovine isključiti; (b) konstruisano je za vuču i guranje priključnog vozila kategorije O4 za prijevoz vangabaritnog tereta; (c) ima motor snage minimalno 350 kW, i (d) može biti opremljeno dodatnom prednjom vučnom spojnicom za teške vučne mase.
Motorno vozilo za izmjenljivu opremu	SM	terensko vozilo kategorije N (kako je definirano u tački 10.), koje je konstruisano i proizvedeno za vuču, guranje, prenos i stavljanje u pokret određene izmjenjive opreme, (a) koje ima najmanje dvije površine na koje se oprema može ugraditi;

(b) koje ima standardizovana, mehanička, hidraulička i/ili električna sučelja (priključka) (npr. izvodi za pogon izmjenjive opreme), za napajanje i stavljanje u pokret navedene opreme; i
(c) koje je usklađeno sa definicijom standarda ISO 3833:1977, tačka 3.1.4. (specijalno vozilo).

Ukoliko vozilo sadržava pomoćnu platformu za utovar, njezina dužina ne smije prelaziti:

- (a) 1,4 puta razmaka prednjih ili zadnjih točkova (trag) vozila, ovisno o tome koji je razmak veći u slučaju vozila s dvije osovine; ili
(b) 2,0 puta razmaka prednjih ili zadnjih točkova (trag) vozila, ovisno o tome koji je razmak veći u slučaju vozila s dvije osovine.

Dodatno razvrstavanje vozila prema obliku karoserije dato u tački 6. Dodatak 1: Brojevi za dopunjavanje kodnih oznaka koje se upotrebljavaju za različite vrste nadgradnji.

10. TERENSKA VOZILA SPECIJALNE NAMJENE

"Terensko vozilo za specijalne namjene", znači vozilo koje pripada kategoriji M ili N i ima posebne tehničke karakteristike iz tačke 8. i tačke 9.

Za te kategorije vozila mora se dodati slovo "G" kao sufiks slovnobrojčanoj oznaci kategorije vozila.

11. RADNE MAŠINE

Radna mašina je samohodno vozilo posebno konstruisano i namijenjeno za vršenje rada, a koje s obzirom na konstruktivne karakteristike nije pogodno za prijevoz niti putnika niti tereta, i čija brzina, u pravilu, nije veća od 30 km/h.

Dodatak 1.

OBlici KAROSERIJA (TIPOVI NADGRADNJE) VOZILA I OBJAŠNJENJE (DEFINICIJE)

1. Vozila koja pripadaju kategoriji M1 i M1G

Kodna oznaka	Naziv	Definicije
AA	Limuzina	Vozilo određeno u nazivu 3.1.1.1. norme ISO 3833:1977, koje je opremljeno najmanje s četiri bočna prozora.
	Limuzina kabriolet	Standard BAS ISO 3833:2003, definicija broj 3.1.1.2. Zatvoreni putnički automobil, sa mogućnošću pomjeranja dijela krova nazad, sa 4 ili više sjedišta u najmanje dva reda, sa 2 ili 4 bočnih vrata i sa 4 ili više bočnih prozora.
	Produžena limuzina (produženi sedani)	Standard BAS ISO 3833:2003, definicija broj 3.1.1.3. Zatvoreni putnički automobil sa 4 ili više sjedišta u najmanje dva reda, sa 4 ili 6 bočnih vrata i sa 6 ili više bočnih prozora. Iza prednjeg reda sjedišta može biti izvedena pregrada. Sjedišta ispred zadnjeg reda sjedišta mogu biti izvedena na preklapanje.
AB	Limuzina s (podiznim) zadnjim vratima	Limuzina prema definiciji u 1.1. sa zadnjim (petim) vratima na zadnjem kraju vozila.
AC	Karavan	Vozilo određeno u nazivu 3.1.1.4. norme ISO 3833:1977, koje je opremljeno najmanje s četiri bočna prozora.
AD	Kupe	Vozilo definirano u nazivu br. 3.1.1.5. norme ISO 3833:1977.
AE	Kabriolet	Vozilo definisano u nazivu br. 3.1.1.6. norme ISO 3833:1977. Kabriolet može biti i bez vrata.
AF	Višenamjensko vozilo	Vozilo, osim vozila AG i vozila navedenih pod AA do AE predviđenih za prijevoz osoba i njihove prtljage ili ponekad tereta, u jednom prostoru.
AG	Putnički pick-up	Vozilo u nazivu br. 3.1.1.4.1. norme ISO 3833:1977. Međutim, prostor za prtljagu mora biti potpuno odvojen od prostora za putnike. Osim toga, nije potrebno da referentna tačka položaja vozačkog sjedišta bude najmanje 750 mm iznad površine oslanjanja vozila.

2. Vozila koja pripadaju kategoriji M2, M3, i M2G, M3G

Kodna oznaka	Naziv	Definicije
CA	Jedan nivo	Vozilo u kojem su prostori predviđeni za putnike raspoređeni na jednom nivou ili tako da ne predstavljaju dva nivoa koji leže jedan iznad drugog.
CB	Dva nivoa	Vozilo u kojem su prostori za putnike, najmanje u jednom dijelu, raspoređeni na dva nivoa, jedan iznad drugog, a prostori za putnike koji stoje nisu predviđeni na gornjem nivou (spratu);
CC	Zglobni, jedan nivo	Vozilo koje se sastoji od dva ili više krutih dijelova koji se mogu zakretati jedan u odnosu na drugi; prostori za putnike u svakom dijelu povezani su tako da se putnici mogu slobodno kretati između njih; kruti dijelovi su stalno spojeni tako da se mogu rastaviti samo pomoću naprava koje se uobičajeno mogu naći samo u radionici. Zglobni autobusi sastavljeni od dva ili više zglobno povezana nerazdvojiva dijela smatraju se jednim vozilom.
CD	Zglobni, dva nivoa	Vozilo koje se sastoji od dva ili više krutih dijelova koji se mogu zakretati jedan u odnosu na drugi; prostori za putnike u svakom dijelu povezani su najmanje na jednom nivou tako da se putnici mogu slobodno kretati između njih; kruti dijelovi su trajno spojeni tako da se mogu rastaviti samo pomoću naprava koje se uobičajeno mogu naći samo u radionici.
CE	Niskopodni, jedan nivo	Vozilo razreda I., II. ili A. kod kojeg je najmanje 35% prostora koji je raspoloživ za putnike koji stoje (ili prednjeg dijela vozila kod zglobnih vozila, ili u njegovome donjem dijelu kod spratnih vozila) bez stepenica i dostupan je kroz najmanje jedna vrata za putnike.
CF	Niskopodni, dva nivoa	Vozilo razreda I., II. ili A. kod kojeg je najmanje 35% prostora koji je raspoloživ za putnike koji stoje (ili prednjeg dijela vozila kod zglobnih vozila, ili u njegovome donjem dijelu kod spratnih vozila) bez stepenica i dostupan je kroz najmanje jedna vrata za putnike.
CG	Zglobni niskopodni, jedan nivo	Vozilo koje udružuje tehničke karakteristike CC i CE vozila.
CH	Zglobni niskopodni, dva nivoa	Vozilo koje udružuje tehničke karakteristike CD i CF vozila.
CI	Jedan nivo sa otvorenim krovom	Vozilo oblika karoserije CA.
CJ	Dva nivoa sa otvorenim krovom	Vozilo oblika karoserije CB sa dijelom krova ili bez krova nad njegovim gornjim nivoom.
CX	Šasija autobusa	Nekompletno vozilo sa okvirom, pogonom i osovinama namijenjeno da bude kompletirano karoserijom.

3. Vozila koja pripadaju kategoriji N1, N2, N3, i N1G, N2G, N3G

Kodna oznaka	Naziv	Definicije
BA	Kamion	Vozilo koje je konstruisano i namijenjeno isključivo ili uglavnom za prijevoz tereta.
BB	Furgon	Kamion kod koga su prostor za vozača i tovami prostor u istoj cjelini.
BC	Tegljač (sa sedlom)	Vučno vozilo koje je oblikovano i proizvedeno isključivo ili uglavnom za vuču poluprikolica.
BD	Tegljač (sa kukom)	Vučno vozilo koje je oblikovano i proizvedeno isključivo ili uglavnom za vuču priključnih vozila osim poluprikolica.
BE	Pikap *	Vozilo najveće dozvoljene ukupne mase koja ne prelazi 3 500 kg u kojem sjedeća mjesta i prostor za teret nisu u jedinstvenom prostoru.
BX	Šasija teretnog vozila	Nepotpuno vozilo koje ima kabinu (potpunu ili nepotpunu), uzdužne nosače šasije, pogonski sklop i osovine, a koje je predviđeno za kompletiranje s nadogradnjom i prilagođeno potrebama prijevoznika.

*) Dodatno razvrstavanje teretnih motornih vozila prema obliku karoserije dato u tački 6. Dodatka 1.: Brojevi za dopunjavanje kodnih oznaka koje se upotrebljavaju za različite vrste nadgradnja.

4. Vozila kategorije O

Kodna oznaka	Naziv	Definicije
DA	Poluprikolica	Priključno vozilo koje je konstruisano i namijenjeno za priključivanje na tegljač (sa sedlom), ili na potporna kolica, pri čemu prenosi značajno vertikalno opterećenje na vučno vozilo ili na potporna kolica. Vučna spojnica koja se upotrebljava za skup vozila sastoji se od kraljevog čepa (king pin-vučni svornjak), i sedla.
DB	Prikolica sa rudom	Priključno vozilo na najmanje dvije osovine, od kojih je barem jedna upravljana osovinom: (a) opremljena vučnom napravom koja se može zakretati vertikalno (u odnosu na prikolicu); i (b) koja prenosi manje od 100 daN vertikalnog statičkog opterećenja na vučno vozilo.
DC	Prikolica sa središnjom osovinom	Priključno vozilo čija je (su) osovin(a) postavljena (postavljene) blizu težišta vozila (kada je podjednako opterećena), tako da se samo statičko opterećenje koje ne prelazi 10% onoga koje odgovara najvećoj dozvoljenoj masi prikolice ili opterećenje od 1 000 daN (koje je manje), prenosi na vučno vozilo.
DE	Prikolica s krutom rudom	Priključno vozilo s jednom osovinom ili grupom osovin(a) opremljena rudom koje, zbog njezine konstrukcije, prenosi na vučno vozilo statičko opterećenje koje ne prelazi 4 000 daN i koje ne potpada pod definiciju prikolice sa središnjom osovinom. Vučna spojnica koja se upotrebljava za skup vozila ne sastoji se od kraljevog čepa i sedla.

Dodatno razvrstavanje teretnih priključnih vozila prema obliku karoserije dato u tački 6. Dodatka 1.: Brojevi za dopunjavanje kodnih oznaka koje se upotrebljavaju za različite vrste nadgradnja.

5. Oblik karoserija radnih mašina

Kategorija vozila	Oblik karoserije	Objašnjenje (definicija)
RADNA MAŠINA	Rovokopač	Samohodna radna mašina na gusjenicama ili točkovima kojim upravlja vozač ili radnik koji ga slijedi pješice. S prednje ili zadnje strane ima bagerski spoj i priključak, prvenstveno namijenjen neprekidnom iskupu rovova uz pomoć istovremenog pokretanja radne mašine.
	Utovarivač	Samohodna radna mašina na točkovima ili gusjenicama koji s prednje strane ima ugrađenu strukturu s utovarom kašikom, koji tovari ili kopa kretanjem radne mašine unaprijed te podiže, prenosi i istovara materijal.
	Bager	Samohodna radna mašina na gusjenicama ili točkovima čija se gornja struktura može okretati u punom krugu te koji iskopava, podiže i istovara materijal kašikom pričvršćenom na krak i ruku ili teleskopski krak, dok šasija ili vožno postolje ostaju nepokretni tokom svih ciklusa mašinskog rada.
	Buldožer	Samohodna radna mašina na točkovima ili gusjenicama za vuču ili guranje pomoću ugrađene opreme.
	Greder	Samohodna radna mašina na točkovima sa podesivim nožem smještenim između prednje i zadnje osovine, koji reže, prenosi i razastire materijal obično u svrhu izravnavanja.
	Skrejper	Radna mašina koja se koristi za struganje i uklanjanje površinskog materijala.
	Viljuškar	Viljuškar na točkovima s motorom s unutarnjim sagorijevanjem, protutegovima i opremom za dizanje (toranj, teleskopska ili artikulirana ruka). To su: - teški terenski viljuškari (viljuškari na

		kotačima s proteuzima prvenstveno namijenjeni radu na neuređenom, prirodnom i neprohodnom terenu npr. gradilišta), - ostali viljuškari s protutegovima, osim onih koji su posebno izgrađeni za rukovanje kontejnerima.
Valjak		Radna mašina koja zbija materijal, npr. kamenu sitnež, zemljane ili asfalne zastore, valjanjem, nabijanjem ili vibracijama radnog alata. Može biti na vlastiti pogon, vučeni, s operatorom koji hoda iza njega ili u obliku dodatka na noseću radnu mašinu.
Motokultivator sa prikolicom		Vozilo na motorni pogon s jednom ili dvije osovine i pogonskim motorom do 12 kW, konstruisano da vuče, potiskuje ili nosi oruđa za razne poljoprivredne radove.
Samohodna mješalica za beton		Radna mašina za pripremu betona ili maltera bez obzira na način utovara, miješanja i istovara. Radnom mašinom se može upravljati s povremenim prekidima ili stalno.
Čistač ulica		Stroj za metenje i sakupljanje pometenog smeća, s opremom koja mete otpatke prema otvoru za usisavanje i koja potom pneumatski brzim strujanjem vazduha ili mehaničkim sistemom kupljenja prenosi otpatke do zbirnog lijevka. Uredaji za metenje i sakupljanje mogu se nalaziti na posebnoj kamionskoj šasiji ili biti ugrađeni na vlastitu šasiju. Oprema može biti pričvršćena ili rastavljiva kao u slučaju zamjenjive karoserije.
Samohodna dizalica		Dizalica s krakom na vlastiti pogon koja se pokreće, s ili bez tereta, bez potrebe za utvrđenom stazom i čija je stabilnost osigurana težinom. Kreće se na gumama, gusjenicama ili drugim sustavima pokretanja. U nepokretnom položaju može se poduprijeti osloncima ili drugim dodacima koji povećavaju njenu stabilnost. Nadgradnja pokretne dizalice može se okretati u punom krugu, djelimično ili je nepomična. Obično je opremljena s jednim ili više dizala i/ili hidrauličnim cilindrima za podizanje i spuštanje kraka i tereta. Krak pokretne dizalice može biti teleskopski, artikulirani, rešetkasti ili njihova kombinacija, a oblikovan je tako da se može brzo spustiti. Teretom obješenim na krak upravlja se pomoću sklopa s ugrađenom kukom ili ostalih dodataka za utovar i dizanje u posebne svrhe.
Bušilica		Stroj za bušenje rupa na gradilištima: - udarnim bušenjem, - kružnim bušenjem, - kružno udarnim bušenjem. Tokom bušenja bušilice su nepokretne. Mogu se samostalno kretati od jednog radnog mjesta na drugo.
Kombajn		Radna mašina namijenjena za žetvu raznih žitarica, koja radne operacije žetve, vršidbe i vijanja žita obavlja u jednom procesu.
Glodalica asfalta		Pokretna radna mašina za uklanjanje materijala sa kolovoznog zastora cestovnih saobraćajnica upotrebljavajući motorni cilindar, na čijoj su površini ugrađeni alati za struganje; tokom struganja valjci rotiraju i stružu kolovozni zastor.
Finišer za ceste		Pokretna radna mašina koja se upotrebljava pri izgradnji cesta za izvedbu površinskih slojeva od građevinskog materijala kao što je bitumenska mješavina, beton i šljunak. Finišeri mogu imati ravnalicu za zbijanje.
Ostalo		Radne mašine koje nisu obuhvaćene gore navedenim popisom.

6. Brojevi za dopunjavanje kodnih oznaka koje se upotrebljavaju za različite vrste nadgradnja

Brojčana oznaka	Opis nadgradnje
01	Platforma

02	Otvorena nadgradnja; ili Otvorena nadgradnja sa utovarnom platformom; ili Otvorena nadgradnja sa dizalicom; ili Otvorena nadgradnja sa dizalicom i utovarnom platformom;
03	Zatvorena nadgradnja; ili Zatvorena nadgradnja sa utovarnom platformom;
04	Klimatizirana nadgradnja sa izoliranim zidovima i opremom za održavanje unutrašnje temperature; ili Klimatizirana nadgradnja sa izoliranim zidovima i opremom za održavanje unutrašnje temperature sa utovarnom platformom
05	Klimatizirana nadgradnja sa izoliranim zidovima bez opreme za održavanje unutrašnje temperature
06	S bočnom ceradom
07	Izmjenjljiva nadgradnja
08	Nosač kontejnera
09	Sa dizalicom s kukom
10	Kiper; ili Kiper sa dizalicom;
11	Cisterna
12	Cisterna za prijevoz opasnih materija
13	Za prijevoz životinja
14	Za prijevoz vozila
15	Mješalicaza beton
16	Pumpa za beton
17	Za prijevoz trupaca; ili Za prijevoz trupaca sa dizalicom
18	Za skupljanje i odvoz otpada
19	Za čišćenje ulica i odvoda i pranje ulica
20	Kompresor
21	Za prijevoz čamaca
22	Za prijevoz jedrilica
23	Pokretna prodavnica ili izlog
24	Za prijevoz neispravnih vozila
25	Ljestve
26	Dizalica (osim auto dizalice iz vozila specijalne namjene u tački 9.2.5.)
27	Dizalica platforma
28	Bušilica
29	Niskopodno priključno vozilo (labudica)
30	Za prijevoz stakla
31	Vatrogasno
...	
99	Nadgradnja koja nije obuhvaćena popisom tačkama 1-31. Za prijevoz pčela; Elektro-agregatom; Za čišćenje snijega; Za odvoz fekalija; Za komunalne usluge; Radionica; Kino projektor; Za fluorografisanje; Bife; Za zabavu; RTV; Telekomunikacijsko; Ambulanta; Biblioteka; Damper; Tegljač sa sedlom i dizalicom; Mješalica sa pumpom za beton; Ostalo; Priključno za prijevoz putnika; ...)

7. Vozila kategorije T i C Traktori sa točkovima:

Kategorija vozila	Oblik karoserije	Objašnjenje (definicija)
T1-Traktor	Sa kabinom	-
	Bez kabine	-
T2-Traktor	Sa kabinom	-
	Bez kabine	-
T3-Traktor	Sa kabinom	-
	Bez kabine	-
T4-Traktor	Sa kabinom	-
	Bez kabine	-
T5-Traktor	Sa kabinom	-

	Bez kabine	-
Traktori sa gusjenicama:		
Kategorija vozila	Oblik karoserije	Objašnjenje (definicija)
C1-Traktor	Sa kabinom	-
	Bez kabine	-
C2-Traktor	Sa kabinom	-
	Bez kabine	-
C3-Traktor	Sa kabinom	-
	Bez kabine	-
C4-Traktor	Sa kabinom	-
	Bez kabine	-

Dodatak 2.

NAMJENA VOZILA

Motorna i priključna vozila služe za prijevoz/promet putnika (osoba) i tereta (stvari), kao i za vršenje određenog rada.

Lista namjena za sva vozila je:

- JAVNI PRIJEVOZ PUTNIKA;
- JAVNI PRIJEVOZ TERETA;
- TAKSI PRIJEVOZ;
- RENTAKAR PRIJEVOZ;
- PRIJEVOZ ZA VLASTITE POTREBE;
- PRIJEVOZ POSMRJNIH OSTATAKA;
- OSTALO (ova namjena se bira za putnički automobil i ostala vozila kojima ne odgovaraju navedene namjene);
- ZA VRŠENJE RADA (za RADNE MAŠINE, TRAKTORE, TERETNA VOZILA, te PRIKLJUČNIH VOZILA oblika karoserije: Radno...);
- VOJNO (vozila Oružanih snaga Bosne i Hercegovine);
- AUTO-ŠKOLA.

Dodatak 3.

Kriteriji za razvrstavanje vozila u kategoriju N

- Kategorizacija vozila u kategoriju N zasniva se na tehničkim karakteristikama vozila iz tačaka od 2. do 6.
- Prostor (prostori) u kojem (kojima) se nalaze sjedeća mjesta mora (moraju) biti potpuno odvojen (odvojeni) od prostora za teret.
- Izuzetno od zahtjeva iz tačke 2. osobe i teret mogu se prijevoziti u istom prostoru pod uvjetom da je prostor za teret opremljen sigurnosnim napravama koje su oblikovane tako da štite osobe koje se prijevoze od pomicanja tereta tijekom vožnje, posebno u slučaju jakog kočenja i vožnje u krivinama.
- Sigurnosne naprave-naprave za vezivanje-koje su namijenjene za osiguravanje tereta u skladu s tačkom 3., kao i pregradni sistemi namijenjeni za vozila čija najveća dozvoljena masa ne prelazi 7,5 tona, moraju biti oblikovani u skladu s odredbama odjeljaka 3. i 4. norme BAS ISO 27956:2010 "Cestovna vozila-Osiguravanje tereta u dostavnim vozilima (furgonima)-Zahtjevi i postupci ispitivanja".
 - Zahtjevi iz tačke 4. mogu se verifikirati izjavom o usklađenosti koju dostavi proizvođač.
 - Alternativno, ispunjenost zahtjeva iz tačke 4. proizvođač može da dokumentuje na odgovarajući način, pod uvjetom da time zadovolji tijelo za homologaciju, da ugrađene sigurnosne naprave pokazuju istovrijedan nivo zaštite kao što je predviđa navedena norma.
- Broj sjedećih mjesta osim sjedećeg mjesta za vozača, ne smije prelaziti:
 - 6 za vozila kategorije N1;
 - 8 za vozila kategorije N2 ili N3.

- Vozila moraju imati nosivost jednaku ili veću od mase putnika izražene u kilogramima.
- U tom smislu, ove jednačine moraju biti zadovoljene u svim konfiguracijama, posebno kada su zauzeta sva sjedeća mjesta:
 - ako je $N = 0$:
 $P - M \geq 100 \text{ kg}$;
 - ako je $0 < N \leq 2$:
 $P - (M + N \times 68) \geq 150 \text{ kg}$;
 - ako je $N > 2$:
 $P - (M + N \times 68) \geq N \times 68$;
 gdje slova imaju sljedeća značenja:
 "P" je najveća tehnički dozvoljena ukupna masa vozila;
 "M" je masa vozila u voznom stanju;
 "N" je broj sjedećih mjesta osim mjesta za vozača.
- Masa opreme koja je ugrađena na vozilo radi smještaja tereta (npr. rezervoar ili drugi različiti oblici nadogradnje), rukovanja teretom (npr. dizalica, podizna platforma itd.), i za osiguravanje tereta (npr. naprave za osiguravanje tereta), mora se uključiti u M-masu vozila u voznom stanju.
 Masa opreme koje se ne upotrebljava za gore navedene svrhe (npr. kompresor, vitlo, električni generator, radiodifuzijska oprema itd.), ne uključuje se u M-masu vozila u voznom stanju radi upotrebe gore navedene formule.
- Zahtjevi iz tačaka od 2. do 6. moraju se zadovoljiti za sve varijante i izvedbe tipa vozila.
- Dodatni kriteriji za razvrstavanje vozila u kategoriju N1.
1. Vozilo se mora razvrstati u kategoriju N1 ako su ispunjeni zahtijevani kriteriji.
 Ako jedan ili više kriterija nisu ispunjeni, vozilo se mora razvrstati u kategoriju M1.
2. Osim općih kriterija iz tačaka od 2. do 6. kriteriji iz tačaka od 8.2.1. do 8.2.3.5. moraju biti ispunjeni za kategorizaciju vozila u kojima prostor u kojem se nalazi vozač i teret predstavlja jednu cjelinu (npr. Nadogradnja tipa "BB").
 1. Činjenica da je zid ili pregrada, potpuno ili djelomično, smješten između reda sjedišta i prostora za teret ne isključuje obavezu ispunjavanja zahtijevanih kriterija.
 2. Kriteriji su sljedeći:
 - teret treba biti moguće utovarivati preko zadnjih vrata, vrata prtljažnika ili bočnih vrata koja su oblikovana i proizvedena za takvu namjenu;
 - u slučaju zadnjih vrata ili vrata prtljažnika, otvor za utovarivanje mora zadovoljavati sljedeće kriterije:
 - ako je vozilo opremljeno samo jednim redom sjedišta ili samo sjedištem za vozača, visina otvora za utovar mora da bude najmanje 600 mm;
 - ako je vozilo opremljeno s dva ili više redova sjedišta, visina otvora za utovar mora da bude najmanje 800 mm, dok površina otvora mora biti barem 12 800 cm²;
3. prostor za teret mora ispunjavati sljedeće zahtjeve:
 "prostor za teret" znači dio vozila koji se nalazi iza reda (redova), sjedišta ili iza sjedišta za vozača ako je vozilo opremljeno samo sjedištem za vozača;
 - podnica prostora za teret u najvećem dijelu mora biti ravna;
 - kada je vozilo opremljeno jednim redom sjedišta ili jednim sjedištem, najmanja dužina prostora za teret mora iznositi barem 40% razmaka osovinu;

- iii. kada je vozilo opremljeno s dva ili više redova sjedišta, najmanja dužina prostora za teret mora iznositi barem 30% razmaka osovina. Kada se sjedišta u zadnjem redu sjedišta mogu ukloniti iz vozila bez upotrebe posebnog alata, zahtjevi za dužinu prostora za teret moraju biti ispunjeni kada su sva sjedišta ugrađena u vozilo;
- iv. zahtjevi za dužinu prostora za teret moraju biti ispunjeni kada su sjedišta u prvom redu ili u zadnjem redu, ovisno o situaciji, uspravljena u svoj uobičajeni položaj u kojem ih upotrebljavaju putnici u vozilu.

8.2.3. Posebni uvjeti za mjerenje

8.2.3.1. Definicije

- (a) "*Visina otvora za utovarivanje*" znači vertikalni razmak između dviju vodoravnih ravni od kojih jedna dodiruje najvišu tačku donjeg dijela otvora vrata, a druga najnižu tačku gornjeg dijela otvora vrata;
- (b) "*površina otvora za utovarivanje*" znači najveća površina pravougla projekcije na vertikalnu ravan, okomitu na središnju os vozila, najvećeg otvora kada su zadnja vrata ili vrata prtljažnika širom otvorena;
- (c) "*razmak osovina*" za potrebe upotrebe uslova iz tačaka 8.2.2. i 8.3.1. smatra se razmakom između:
 - i. osi prednje osovine i osi druge osovine u slučaju vozila s dvije osovine; ili
 - ii. osi prednje osovine i osi zamišljene osovine koja je jednako udaljena od druge i treće osovine u slučaju vozila s tri osovine.

8.2.3.2. Namještanje sjedišta

- (a) sjedišta se namještaju u svoje krajnje zadnje položaje;
- (b) naslon sjedišta, ako se može namještati, namješta se tako da se može smjestiti trodimenzionalna naprava za određivanje tačke H s nagibom trupa od 25 stepeni;
- (c) naslon sjedišta, ako se ne može namještati, mora biti u položaju koji je odredio proizvođač;
- (d) ako se sjedište može namještati po visini, namješta se u svoj najniži položaj.

8.2.3.3. Uvjeti za vozilo

- (a) vozilo mora biti u stanju opterećenja koje odgovara njegovoj najvećoj dozvoljenoj masi;
- (b) točkovi vozila moraju biti usmjereni ravno naprijed.

8.2.3.4. Zahtjevi iz tačke 8.2.3.2. ne primjenjuju se kada je vozilo opremljeno zidom ili pregradom između putničkog i tovarnog prostora.

8.2.3.5. Mjerenje dužine prostora za teret

- (a) kada vozilo nije opremljeno pregradom ili zidom, dužina se mora mjeriti od vertikalne ravnine koja dodiruje najistureniju tačku zadnjeg dijela vrha naslona sjedišta do zadnje unutarnje ravnine vrata ili vrata prtljažnika, u zatvorenom položaju;
- (b) kada je vozilo opremljeno pregradom ili zidom, dužina se mora mjeriti od vertikalne ravnine koja dodiruje najistureniju tačku pregrade u tovarnom prostoru do zadnje unutarnje ravnine vrata ili vrata prtljažnika, zavisno od toga šta je primjenjivo, u zatvorenom položaju;
- (c) zahtjevi za dužinu moraju biti ispunjeni najmanje duž vodoravne linije u uzdužnoj vertikalnoj ravni koja prolazi kroz središnju os vozila na nivou poda prostora za teret.

8.3. Osim općih kriterija iz tačaka od 2. do 6. kriteriji iz tačaka od 8.3.1. do 8.3.4. moraju biti ispunjeni za kategorizaciju vozila kod koga tovarni prostor i prostor za vozača nisu u istoj cjelini (npr. oblik karoserije BE)

8.3.1. Ako je vozilo opremljeno zatvorenim tipom nadogradnje primjenjuje se sljedeće:

- (a) teret treba biti moguće utovarivati preko zadnjih vrata, vrata prtljažnika ili zadnjeg okna, ili na drugi način;
- (b) visina otvora za utovar mora da bude najmanje 800 mm, dok površina otvora mora biti barem 12 800 cm²;
- (c) najmanja dužina prostora za teret mora iznositi barem 40% razmaka osovina.

8.3.2. Vozilo koje ima otvoreni tovarni prostor, mora da ispunji samo uvjete propisane u podtačkama (a) i (c) tačke 8.3.1.

8.3.3. Za primjenu odredbi iz tačke 8.3. primjenjuju se definicije iz tačke 8.2.

8.3.4. Zahtjevi s obzirom na dužinu moraju biti ispunjeni duž vodoravne crte koja leži u uzdužnoj ravni koja prolazi kroz podužnu osu vozila na razini podnice prostora za teret.

Dodatak 4.

Postupak za provjeravanje može li se vozilo kategorizirati kao terensko vozilo

0. Općenito

0.1 Za potrebe razvrstavanja vozila kao terensko vozilo primjenjuje se postupak koji je opisan u ovom Dodatku.

1. Uvjeti ispitivanja za geometrijska mjerenja

1.1. Vozila koja pripadaju kategoriji M 1 ili N 1 trebaju biti bez opterećenja, s ispitnom lutkom koja odgovara mjerama 50% muške populacije koja je postavljena na vozačko sjedište i opremljena rashladnom tekućinom, mazivom, gorivom, alatom i rezervnim točkom (ako se isporučuje kao OEM oprema).

Ispitna lutka može se zamijeniti sa sličnom napravom iste mase (navesti masu, 75/79/...).

1.2. Vozila, osim vozila iz tačke 1.1., moraju se opteretiti do svoje najveće tehnički dopuštene ukupne mase (NDM). Raspodjela mase po osovina mora biti takva da predstavlja najnepovoljniji slučaj s obzirom na zadane kriterije.

1.3. Vozilo koje je predstavnik tipa mora se dostaviti tehničkoj službi u uvjetima koji su određeni u tački 1.1. ili 1.2. Vozilo mora biti zaustavljeno, s točkovima usmjerenim ravno naprijed.

Tlo na kojem se obavljaju mjerenja mora biti što je moguće više ravno i vodoravno (najveći nagib od 0,5%).

2. Mjerenje uglova prednjeg i zadnjeg prepusta i ugla kosine

2.1. Prednji prilazni ugao mora se mjeriti u skladu s tačkom 6.10. norme ISO 612:1978.

2.2. Zadnji prilazni ugao mora se mjeriti u skladu s tačkom 6.11. norme ISO 612:1978.

2.3. Ugao prepreke mora se mjeriti u skladu s tačkom 6.9. norme ISO 612:1978.

2.4. Pri mjerenju zadnjeg prilaznog ugla, naprave za zaštitu od zadnjeg podlijetanja koje se mogu namještati po visini mogu se namjestiti u gornji položaj.

2.5. Odredba iz tačke 2.4. ne smatra se kao obaveza da osnovno vozilo bude serijski opremljeno zaštitom od zadnjeg podlijetanja. Međutim, proizvođač osnovnog vozila mora obavijestiti proizvođača u sljedećem stupnju

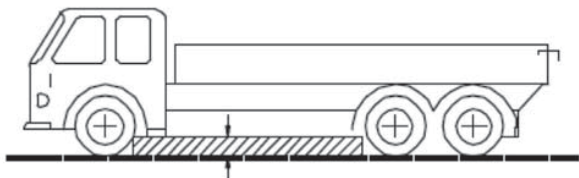
da vozilo mora zadovoljavati zahtjeve za ugao kosine kada se opremi sa zaštitom od zadnjeg podlijetanja.

3. Mjerenje klirensa

3.1. Zračnost od tla između osovina (Klirens)

3.1.1. "Klirens" znači najkraći razmak između ravnine tla i najniže čvrste tačke vozila.

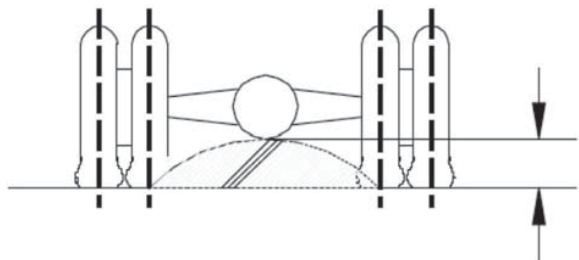
Za primjenu te definicije uzima se u obzir razmak između zadnje osovine prednje grupe osovina i prve osovine zadnje grupe osovina.

3.1.2. Nijedan fiksni kruti dio vozila ne smije se nalaziti unutar osjenčene površine na slici gore.

3.2. Klirens ispod neke osovine

3.2.1. "Klirens" znači udaljenost do tla ispod najviše tačke luka kružnice, koji prolazi kroz središte površine dodira točkova s tlom jedne osovine (kod dvostrukih točkova to je unutarnji točak), i dodiruje najnižu čvrstu tačku na vozilu između točkova.

3.2.2. Zavisno od slučaja, mjerenje klirensa mora se provesti na svakoj od osovina jedne grupe osovina.

"Sposobnost savladavanja uspona"-označava sposobnost vozila da savlada neki uspon krećući se ravnomjernom brzinom bez pojave podužnog ili bočnog klizanja točkova. Sposobnost savladavanja uspona za vozila kategorije M2, M3, N2 ili N3 se određuje ispitivanjem. Na zahtjev sposobnost savladavanja uspona može se demonstrirati metodama virtualnog ispitivanja.